

SUUR ÜLEVAADE | Milline Millisest tippnäitlejast saab vananev Nipernaadi, kes mängib polkovniku leske? Teatrid kergitavad hooaja eel eesriiet

Mitu teatrit saavad juurde uusi näitlejaid, mõni teater kolib, Paide teatritegijad panevad aga pillid kotti. Algab uus teatrihooaeg.

Theatrum sai juurde viis uut näitlejat

Theatrumi trupiga liitusid Kristjan Üksküla ning äsja EMTA lavakunstkooli XXX lennu lõpetanud noored näitlejad Maria Teresa Kalmet, Merlin Kivi, Erik Richard Salumäe ja Mark Erik Savi.

Noori näitlejaid saab näha, kui nad esinevad ühise kavaga 10. septembril kirjandustänav festivalil. Varem Theatrumis külalishäitleja ja -lavastajana kümnekonna lavastusega seotud olnud Kristjan Üksküla mängib sel sügisel lavastustes „Misanthrop“, „Stalker“ ja „Iraani konverents“.

Veel sel aastal esietendub Theatrumis mitu uuslavastust, millest kaks toimuvad koostöös Tallinna raekojaga ja üks jõuab Andri Luubi juhtimisel Theatrumi saali lavale novembris.

Lavastused suurtele ja väikestele

Noorsooteatri uue hooaja esimene uuslavastus esietendub 4. septembril. Jens Sigsgaardi „Palle üksi maailmas“ on põnev uudne lahendus, kus kasutatakse liikuvale nukule tehtavat videoprojektsiooni, mille abil sulavad kokku nukuteater ja animatsioon.

Novembris jõuab lavale Ugala külalise Tanel Joonase lavastus „Kõik ägedad asjad“ (vähemalt 13-aastastele, autor Duncan Macmillan) ja jõuludeks toob Zuga lavale mängulise „Uperpalli“. Trupiga liitub juba suvelavastuses üles astunud Maria Ehrenberg, äsja lavakunstkooli lõpetanud noor näitleja.

Kuressaare Teater jätkab sama trupiga

Eesti ainsas saareteatris alustab Sander Pukk proove uue lavastusega, milleks on Nick Payne'i „Tähtede seis“. Aasta lõpu pühendab teater taas väikesele vaatajale – lavale jõuab Thorbjørn Egneri „Söobik ja pisik“.

Järgmise aasta esimeses pooles peaks lavavalmis saama Andrus Kivirähi „Suur Tõll“.

Uued tuuled rahvusooperis

Metsosopran Karis Trassist, kes oli eelmisel hooajal

epl.delfi.ee

Tallinna Linnateater
Eesti Draamateater
Teater Vanemuine
Ugala teater
Endla teater
Eesti Rahvusballett
Tiit Palu
VAT Teater
Noorsooteater
Rakvere Teatrimaja
Tartu Uus Teater
Teater
Aare Toikka

rahvusooperi stipendiaat, sai juulis koosseisuline solist. Algaval hooajal liituvad trupiga ka Ukraina sopran Elena Bražnik ja Brasiilia bariton Leonardo Neiva.

Eesti rahvusballeti trupi lisandub solist Nelson Peña, kes on pärit Kuubalt ning töötas seni Kasahstani riiklikus akadeemilises ooperi- ja balletiteatris.

Uuslavastustest jõuavad sügishooajal repertuaari Offenbachi operett „Orpheus põrgus“ (esietendub 30. septembril, lavastaja Liis Kolle) ja Adolphe Adami ballett „Korsaar“ (esietendub 2. detsembril, lavastaja José Carlos Martinez). Kontserdilaval näeb kümnendat „Vana Tallinn Galat“ (27. augustil), sümfooniakontserti (10. septembril), traditsioonilisi hingedepäeva- ja jõulukontserte, kammerkontserte ning muidugi ka aastalõpuballi. Samuti toimub novembris Verdi ooperi „Falstaff“ kontsertettekannet Tallinnas ja Tartus.

VAT teater kolis Sakala 3 teatrimajja

1. oktoobril 35. sünnipäeva tähistav VAT teater saab seda sündmust tähistada esimese täishooajaga oma uues asupaigas Sakala 3 teatrimajas.

Hooaega alustab teater Albert Camus' teosel põhineva „Võõraga“ (lavastaja Margo Teder), mille esietendus on planeeritud 21. septembrile.

Teatri egiidi all teevad oma lõputöid nii EKA, EMTA lavakooli kui ka Viljandi kultuuriakadeemia tudengid. Esimesena neist esietendub 13. oktoobril autorilavastus „In memoriam Bellingshausen“, mille on loonud EKA stsenograafiatudeng Joel Väli.

Novembris loetakse VAT teatris ette Eesti teatri agentuuriga koostöös korraldatava mentorprogrammi tulemus, Eva Antsovi näidend „Kriimustatud südamed“.

19. detsembril esietendub Aare Toikka lavastus „Hell häving“ (autor Philip Ridley). Osades on Henessi Schmidt ja Pääru Oja, kes teevad praegu laias maailmas karjääri ja jõuavad selleks ajaks oma rännakutelt tagasi Eestisse.

Vanemuine avab hooaja festivaliga

Vanemuise teatri 153. hooajal esietendub seitse draamalavastust ning kuus muusika- ja balletilavastust. Hooaeg avatakse aga avafestivaliga 27. augustil Tartu linna eri paigus. Sissepääs festivalile on prii.

19. augustil tuleb Vanemuise Sadamateatris esmaettekandele tragikoomiline eesti ooper „Kaubamaja“. Draamalaval toimub

esimene esietendus 1. oktoobril, kui väikeses majas jõuab publiku ette Edward Albee draama „Kolm pikka naist“.

Mängukavast leiab teiste hulgas Katariina Libe näidendi „Võrsed“ (lavastaja [Tiit Palu](#)), legendaarse „Pähklipureja“ ning William Shakespeare'i „Romeo ja Julia“. Viimasena mainitu on Tartu vanima ja noorima [teatri](#) koostöölavastus ning peaosalisi mängivad Aivar Tommingas ja Ilo-Ann Saarepera.

Vanemuise draamatruppi uusi näitlejaid ei lisandu. Balletitrupiga liituvad Caroline Maquignon Prantsusmaalt, Natalie Barbis Sloveeniast ja Ben Lythgoe Suurbritanniast. Möödunud hooaja lõpus liitus balletitrupiga ka britt Benjamin Oliver Newman.

[Tartu Uus Teater](#) alustab 15. hooaega

30. septembril esietendub [teatris](#) Ivar Põllu autorilavastus „Stereo“. Lavastuse kunstnik on Kristiina Põllu ja selles mängivad vastsetl [teatris](#) tööle asunud Ilo-Ann Saarepera, Elise Metsanurk, Andreas Adel ja Ekke Hekles. Lavastuseks ei ehitata ega osteta ühtegi uut asja ega õmmelda uusi kostüüme – kõik esemed ja kostüümid on pärit Ivar ja Kristiina Põllu lavastustest, mis on 14 aasta jooksul [Tartu Uues Teatris](#) esietendunud. Ainult näitlejad on uued, nemad kasutavad neid esemeid ja kostüüme esimest korda.

Teine uuslavastus on näitleja Martin Korgi debüütlavastus „Kauboid ja vampiirid“ 26. novembril. Selles mängivad peale Martin Korgi äsja lavakunstikooli lõpetanud noored näitlejad Hardi Möller, Erik Richard Salumäe ja Mark Erik Savi.

[Paide teater](#) pakib pillid kotti

[Paide teatril](#) on sügis märgiline – [teater](#) oma praeguses vormis ja praeguse meeskonnaga lõpetab tegevuse 31. detsembril 2022. Viimase (pool)hooaja esimene lavastus „Übermensch“ esietendub 30. septembril. Meeskond koosseisus Johannes Richard Sepping, Roos Parmas, Tambet Tuisk, Taavi Teevet, Kairi Mändla, Kirill Havanski, Kermo Pajula uurib huumorit ja otsib igavese naeru lätet. 8. detsembril esietendub [Paide teatri](#) viimane lavastus, mille meeskond luuakse suuresti inimestest, kes andsid endast 8. augustiks märku, vastates [teatri](#) avalikule kutsele. Lavastus etendub ainult viiel öhtul ega räägi kindlasti lõpust. Festivalil DRAAMA 2022 osaleb [Paide teater](#) aktsiooniga „Poeetilised konsultatsioonid“, mis on koostööprojekt Pariisi linnateatriga.

Tallinna [Linnateatri](#) kümme esietendust

[Tallinna Linnateater](#) alustas oma 58. hooaega, mil ootab ees

suisa kümme uuslavastust. Uuslavastuste maraton algab Argo Aadli lavastajadebüüdiga: 17. septembril esietendub Hobuveskis „Polkovniku lesk“ (autorid Juhan Smuul / Urmas Lennuk).

Osades on Anne Reemann ja Argo Aadli.

8. oktoobril jõuab Salme kultuurikeskuse suurel laval publiku ette EMTA lavakunstikooli XXXI lennu esimene avalik lavastus. Jaak Prints lavastab Jaan Krossi värssromaani „Tiit Pagu“.

Kersti Kreismannil ja Andres Raagil täitus tänavu kahe peale kokku 80 aastat teatrilaval. Piduliku sündmuse tähistamiseks astuvad ema ja poeg esimest korda kahekesi koos lavale Peeter Tammearu lavastuses „Regina madre“ (autor Manlio Santanelli), mis näeb ilmavalgust 22. oktoobril Salme kultuurikeskuse väikesel laval.

Salme kultuurikeskuse suurel laval esietendub 29. oktoobril Nikolai Gogoli „Revident“, lavastaja on Markus Helmut Ilves. Diana Leesalu toob 19. novembril Salme suurel laval publiku ette Ray Bradbury samanimelisel ulmeromaanil põhineva „451° Fahrenheiti“.

Järgmisel aastal on teatris oodata Marta Aliide Jakovski, Rainer Sarneti, Ivar Põllu, Renate Keerdi ja Priit Võigemasti lavastusi.
Ugala uued lavajõud

Algaval 103. hooajal liitub Ugalaga neli noort, kevadel lavakunstikooli XXX lennu lõpetanud näitlejat: Alden Kirss, Jass Kalev Mäe, Maarja Mõts ja Margaret Sarv.

Ugala uue hooaja avab 10. septembril suures saalis lavastus „Kirsiaed“. Anton Tšehhovi maailmaklassikasse kuuluva teose lavastab Andres Noormets, kes on selle kunstnik ja muusikakujundaja. Lavastuse ühes peaosas on külalisena Mari-Liis Lill.

Väikeses saalis esietendub 8. oktoobril „Kolm ahvi“, mille toob lavale Ringo Ramul. „Kolm ahvi“ on trupi ühisloominguna sündiv lavastus, kus kohtuvad värsked ugalalased Alden Kirss, Jass Kalev Mäe ja Margaret Sarv ning Terje Pennie.

12. novembril esietendub väikeses saalis Johan Elmi lavastus „Tule õige koju“, mis on valminud liri autori Phillip McMohani näidendi põhjal, ja 26. novembril suures saalis Patrick Barlow' komöödia „39 astet“, mille lavastab Sander Pukk.

Endla esimesed uudised

Endla teater avab oma ukseid taas 27. augustil, kui Kleer Maibaumi juubelietendusena jõuab viimast korda Küüni lavale Henrik Ibseni „Kummitused“. 112. hooaja esimene uuslavastus

on tundeküllane draamakomöödia „Üksik“, mis esietendub Küünis 9. septembril. Lavastaja on Enn Keerd, osades Lii Tedre, Kati Ong ja Sander Rebane.

Uued nimed Draamateatris

Draamateatri trupiga on algavast hooajast liitunud näitlejad Gert Raudsep ja Ursel Tilk ning lavastaja Kertu Moppel.

Teatri suures saalis esietendub 22. oktoobril Henrik Ibseni / Mehis Pihla „Meister Solness“, lavastajaks Mehis Pihla. „Meister Solness“ on kirjutatud Henrik Ibseni näidendi „Ehitusmeister Solness“ põhjal ning selles teevad kaasa Tõnu Oja, Laine Mägi, Kersti Heinloo, Märten Metsaviir, Helena Lotman ja Guido Kangur.

Taavi Teplenkov toob 12. novembril väikeses saalis lavale Paolo Genovese „Võõrad“, mille aluseks on sama autori tuntud film „Täiuslikud võõrad“ (2016). Osades on Mait Malmsten, Britta Soll, Harriet Toompere, Jüri Tiidus, Markus Luik, Marta Laan, Tiit Sukk ja Amanda Hermiine Künnapas.

Vene Teater tähistab 75. sünnipäeva

Juubelihooaja avab Jevgeni Švartsi ühe tuntuma muinasjutt-näidendi ainetel valminud muusikaline lavastus „Tavaline ime“. Švartsi näidend on tuntud eelkõige tänu Mark Zahharovi poolt 1978. aastal lavastatud filmile ja selles kõlanud lauludele.

Lavastaja Sergei Golomazov on Mark Zahharovi õpilane.

Esiendus 26. augustil.

Tracey Letts`i Pulitzeri auhinnaga pärjatud näidend „August: Osage`i maakond“ kuulub Ameerika kaasaegse näitekirjanduse tippteoste hulka. Esiendus on 5.novembril.

„Poiss, kes nägi pimeduses“ on Andres Popovi lavastajadebüüt. Ta on ühe julgeima ja leidlikuma stiiliga vene teatrilavastaja Lev Erenburgi õpilane. Näidendi autoriks on noor läti kirjanik ja näitekirjanik Rasa Bugavičute-Pēce.

Tõsielusündmustel põhinev näidend avab meile tuttavate elusituatsioonide ootamatuid tahke ning jutustab kahe maailma piiril eksisteeriva noormehe vaimse küpsemise ja isiksuseks sirgumise loo. Esiendus 23. novembril.

Põnevad külalised Rakveres

16.septembril esietendub Rakvere Piiritustehases „Ki(i)vi südamel“ , mis on noore näitlejanna Jaune Kimmeli debüüt lavastaja ja autorina. Lavastus vaatleb kahe noore mehe sõprust kriisiolukorras, mil kõik turvaline on näiliselt laiali lagunenu.

17. septembril jõuab suures saalis lavale Amelia Bullmore`i

lavalugu „Di ja Viv ja Rose“ Peeter Raudsepa lavastuses. Laval käiakse läbi 30 aastat kolme väga erineva naise sõprusest. Lisaks Tiina Mälbergile ja Ülle Lichtfeldtile näeb Rakvere laval esmakordselt Elina Reinoldit.

Kolmas uuslavastus näeb ilmavalgust 14. oktoobril väikeses saalis. [Rakvere Teater](#) on pikalt oodanud koostööd Taago Tubinaga ning see saab teoks lavastuses „Ajurünnak“. Aaron Loebi näidend suunab terava pilgu praegusele paranoiaajastule. Novembris esietendub väikeses saalis Urmas Lennuki tõlgendus August Gailiti klassikalisest tegelasest Toomas Nipernaadist pealkirjaga „Nipernaaditalv“. Toomas on vana ja suvi saab läbi, aga ometi on ta olnud. Sumedaid öid, armastust, unistusi ja õnne ei kustuta me meeltest ükski talv. Teist korda oma loometeel astub Nipernaadina lavale Hannes Kaljupärv külalisena [Vanemuisest](#). Gailiti naistegalerii elustavad Liisa Aibel, Natali Väli, Silja Miks ja Helgi Annast, Augustit mängib Madis Mäeorg. Detsembris jõuab Helen Rekkori lavastajakäe all lavale ukraina muinasjuttudel põhinev visuaalne lastelavastus „Lohe linna all“, mis tuleb koos üllatustega suures saalis ja väljaspool seda.